

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo narodu
vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta " 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 60'—
Inserati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejema.

Kmetijski list

Vsakdo vava,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in tož-
be v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Nova ureditev države.

Zakon o imenu in razdelitvi kraljevine na upravna področja. — Državno ime Jugoslavija. — Devet banovin. — Oblastne samouprave ukinjene.

»Službene Novine« so objavile v petek sledeči zakon:

§ 1.

Službeni naziv kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je: Kraljevina Jugoslavija.

Meje banovin.

§ 2.

Obča uprava v kraljevini Jugoslaviji se vidi po banovinah, srezih in občinah. Banovin je devet in to:

Dravska banovina s sedežem v Ljubljani, savska s sedežem v Zagrebu, vrbaška s sedežem v Banjaluki, primorska s sedežem v Splitu, drinska s sedežem v Sarajevu, zetska s sedežem na Cetinju, donavska s sedežem v Novem Sadu, moravska s sedežem v Nišu in vardarska s sedežem v Skoplju.

§ 3.

Dravska banovina obsega del teritorija, ki ga razmejujejo kota 1344 (kjer preseka južna meja sreza Čabar državno mejo), dalje državna meja napram Italiji, Avstriji in Madžarski do kraja, kjer pride državna meja napram na reko Muro (severovzhodno od Čakoveca); od reke Mure gre meja do kote 1344 po vzhodnih, oziroma južnih mejah srezov Lendava, Ljutomer, Ptuj, Šmarje, Brežice, Krško, Novo mesto, Kočevje in Čabar, obsega-joč obenem vse te srece.

§ 4.

Uprava mest Beograda, Zemuna in Pančeva tvori posebno upravno celino, ki stoji pod neposredno upravo in nadzorno oblastjo notranjega ministrstva ter je nazivlje »Uprava grada Beograda«.

Delokrog, pravice in plača bana.

§ 5.

Na čelu banovine stoji ban. Ban se postavlja s kraljevim ukazom na predlog notranjega ministra v soglasju z ministrskim predsednikom. Ban je predstavnik kraljevske vlade v banovini. Ban je izven skupin in kategorij uradniškega zakona in se na njega ne nanašajo predpisi tega zakona glede starostne meje.

§ 6.

Ban vrši najvišjo politično in splošno upravno oblast v banovini. Njemu pripada pravica končnega reševanja po vseh predmetih njegove pristojnosti. Posle svojega delokroga opravlja po politično-upravnih in strokovnih uradnikih ter pomožnem osebju. Njemu so podrejene vse oblasti splošne uprave v banovini. Vse posle, ki spadajo v njegovo pristojnost, vrši z osebno odgovornostjo. Njemu dodeljeni referenti in pomožna osebja ter podrejeni organi vrše svoje delo po njegovih

navodilih. Ban rešuje kot druga instanca splošne upravne oblasti vse pritožbe proti upravnim aktom, vrši nadzorstvo nad samoupravami in vodi v sporazumu s pristojno vojaško oblastjo nadzorstvo nad posli evidence obrambne sile, v kolikor spada ta evidenca v delokrog notranje uprave.

§ 7.

V pristojnost bana spadajo vsi posli splošne uprave, ki po obstoječih zakonskih predpisih ne spadajo v pristojnost srezkih upravnih oblasti in niso pridržane ministrstvu.

§ 8.

V pristojnost bana spadajo tudi ti-le posli splošne uprave:

I. 1. Vsi posli okrog pospeševanja poljedelstva, sadjarstva, vinogradništva, planšarstva in nadzorstvo nad izvrševanjem vseh zakonov, ki se nanašajo na pospeševanje bilčne produkcije in na pobijanje bilčnih boleznih in drugih škodljivcev; 2. vsi posli okrog pospeševanja živinoreje in veterinarstva v banovini; 3. vsi posli, ki se nanašajo na poljedelske organizacije in udruženja v banovini; 4. posli kolonizacije in komasacije; 5. poljska policija; 6. meteorologija.

II. 1. Projektiranje, zgradba in vzdrževanje vseh državnih cest in mostov v banovini in vseh cest in mostov dosedanje oblasti samouprave, nadzorovanje nad projektiranjem, zgradbo in vzdrževanjem nedržavnih cest in mostov; 2. projektiranje, zgradba in vzdrževanje državnih poslopij in drugih državnih arhitektonskih objektov v banovini, kakor tudi nadzorstvo nad projektiranjem, zgradbo in vzdrževanjem nedržavnih poslopij, namenjenih za javno uporabo; 3. izdajanje odlokov po obstoječih gradbenih predpisih; 4. ureditev vodnih tokov, kanalizacije, dobave vode, izkoriščanje vodnih sil, kakor tudi izdaja dovoljenj za izkoriščanje vodnih sil po predhodnem odobrenju ministrstva javnih del, nadalje melioracija in vsi posli vodnih zadrug.

III. 1. Nadzorstvo nad delniškimi in komanditnimi društvi, gospodarskimi, kreditnimi zadrugami in ostalimi ustanovami, ki se bavijo s sprejemanjem hranilnih vlog; 2. vsi posli, ki se nanašajo na trgovske, industrijske in obrtne zbornice v banovini; 3. izdajanje odlokov po obrtnem zakonu in zakonu o obratih.

IV. 1. Izvrševanje zakona o gozdovih in lovu; 2. vsi posli okrog pogodovanja in obnavljanja gozdov, ki se izkoriščajo; 3. nadzorstvo nad samoupravo cerkvenih gozdov in nad posli, ki se nanašajo na imovinske občine in zemljiške zajednice v banovini; 4. nadzorstvo nad vsemi nedržavnimi rudniki; 5. vsi posli dosedanjih rudarskih glavarstev.

V. 1. Zaščita dela, inspekcija dela in parnih kotlov, posredovanje dela, nadzorstvo nad

delavskimi zbornicami; 2. posli pri nadzoro- vanju nad vsemi socialnimi ustanovami v banovini; 3. skrb za invalide, v kolikor ti posli niso prenešeni z invalidskim zakonom na druge državne oblasti, skrb za siromašne in ostarele in vse humanitarne ustanove ter nadzorstvo nad socialnim delom samoupravnih teles; 4. vsi posli sanitetne uprave, bolnic, kopalnišč, zdravilišč, nadzorstvo nad sanitetnim svetom, zdravniškimi in lekarnarskimi zbornicami.

VI. 1. Vsi posli, ki se nanašajo na osno- vanje, ureditev in delo osnovnih šol, meščan- skih (državnih in privatnih), kakor tudi vseh nižjih strokovnih šol; 2. nadzorstvo nad delom in osebjem vseh srednjih šol; 3. zgradba, vzdrževanje in oskrbovanje vseh omenjenih šol; 4. nadzorstvo in skrb za vse zadužbine v banovini; 5. nadzorstvo nad vsemi društvi v banovini.

Banove pravice in dolžnosti.

§ 9.

Vse v prejšnjih paragrafi navedene po- sle izvršuje ban pod vrhovnim nadzorstvom in navodilom resornih ministrstev na osnovi obstoječih zakonov.

§ 10.

Vse ustanove in oblasti v banovini, v čijih delokrog spada izvrševanje poslov, navedenih v §§ 5, 6, 7 in 8 in ki so podrejeni banu, so dolžne izvrševati njegove odloke in naredbe in mu na njegovo zahtevo podati poročilo o svojem delu.

§ 11.

V pristojnost bana spada tudi postavlja- nje, premeščanje, napredovanje, upokojitev in odpust nižjega osebja splošne uprave na področju banovine do zaključno 2. skupine, III. kategorije.

§ 12.

Ban skrbi za gospodarski in kulturni raz- voj v svojem področju, pri čemer mora gle- dati na to, da javna bremena ne onemogačajo normalnega gospodarskega življenja in zdra- vega kulturnega napredka. V tem cilju spre- jema poročila finančnega direktorja, ki je dol- žan, da ga redno seznanja o vseh ukrepih fi- nančne prirode, zlasti o vseh pojavih splošne- ga značaja glede javnih bremen. V kolikor ban v svojem lastnem delokrogu ne bi mogel odstraniti pojavljajočih se ovir, ki onemogo- čajo zaželjen razvoj banovine, je dolžan, da se obrne na pristojnega ministra in ministra notranjih del za pomoč.

§ 13.

Ban izvršuje nadzorstvo nad vsemi javni- mi oblastmi in organi glede njihovega dela. Zlasti pa je dolžan, da budno nadzira delo- vanje vseh javnih organov v službi in njihovo obnašanje izven službe. Vsako nepravilnost mora preiskati v sporazumu s starešino do- tične oblasti, o rezultatu pa mora po potrebi obvestiti tudi pristojno ministrstvo.

§ 14.

Ob morebitnih elementarnih katastrofah je ban pooblaščen, da odredi uporabo narodne delovne moči in organizira pomožno službo. Glede materialnega podpiranja se mora poslužiti v prvi vrsti obstoječih humanitarnih organizacij in ustanov, ali v ta namen ustanoviti nove specialne ustanove. V tem primeru lahko uvede zbiranje prostovoljnih prispevkov.

§ 15.

Sledeč vsem pojavom gospodarskega in socialnega življenja v banovini je ban dolžan, da poroča o vsem tem, kakor tudi o stanju javne varnosti in o vseh drugih važnih dogodkih v banovini ministru notranjih del, bodisi od časa do časa, bodisi ob vsakem važnejšem dogodku posebej.

Srezi.

§ 16.

V primeru, kjer se z razdelitvijo na banovine posamezni srezi ali občine razdele na več banovin, se pooblašča minister notranjih del, da po odobrenju ministrskega predsednika odredi srezom in občinam novo področje in nov sedež, odnosno, da jih spoji s kako drugo občino ali srezom v dotični banovini.

§ 17.

Ban lahko po potrebi poveri izvrševanje gotovih poslov svojega delokroga po odobrenju pristojnega ministra srezkemu načelniku.

Banova plača.

§ 18.

Ban ima letno 96.000 Din plače, draginjsko doklado po § 9 zakona o draginjskih dokladah od dne 10. maja 1922, odnosno po rešenju ministrskega sveta z dne 22. julija 1926, ter po § 6 pravilnika o uporabi državnih avtomobilov pravico do službenega avtomobila, dalje pravico na potne stroške, predvidene po § 4 uredbe z dne 29. novembra 1928. V naravi mu pritiče stanovanje, kurjava in razsvetljava. Pokojnina se mu odmerja po zakonskih predpisih, ki veljajo za ministrske penzije, s to izpremembo, da služi banska plača po tem zakonu za pokojninsko osnovo samo tedaj, če ima najmanj tri leta aktivne banske službe.

Pomočnik bana.

§ 19.

Banu se dodeli kot pomožni organ pomočnik bana, ki nadomešča bana v primeru, da je ta zadržan, v vseh poslih. Pomočnik bana mora imeti dovršeno pravno fakulteto in najmanj 12 let državne službe. On je uradnik 3. do 2. a skupine I. kategorije, a v posameznih skupinah mora služiti najmanj štiri leta. Pomočnik ima poleg prejemkov, ki mu gredo po kategoriji in skupini po uradniškem zakonu, pravico do službenega stanovanja. Če stanovanje ni na razpolago, mu pritiče stanarina do 3000 Din mesečno.

Okrožni nadzorniki.

§ 20.

Minister notranjih del je pooblaščen, da po odobrenju ministrskega predsednika po potrebi s svojim rešenjem grupira posamezne sreze v posameznih banovinah v okrožne inspektorate in jim določi njihov sedež. Na čelu inspektorata stoji okrožni inspektor. Za to mesto je predpisana dovršena pravna fakulteta in najmanj 21 let državne službe, od katerih mora biti najmanj 6 let politično-upravne službe. On je uradnik 4. do 3. a skupine I. kategorije, a v posameznih skupinah mora služiti najmanj po štiri leta. V primeru potrebe stavi notranji minister okrožnim inspektorjem na razpolago potrebna sredstva za službena potovanja.

§ 21.

Dosedanji veliki župani se lahko imenujejo za pomočnike banu in okrožne inspektorje ne glede na pogoje, ki jih predpisuje za te položaje ta zakon. V tem primeru ohranijo svoje dosedanje plače, če so višje od onih, ki bi jih dobili v novem položaju.

§ 22.

Okrožni inspektorji so pomožni organi bana v vseh poslih javne varnosti na področju podrejenega inspektorata in v vseh ostalih poslih, ki jim jih določi notranji minister na predlog bana, v vsakem pogledu pa so podrejeni banu in vrše v njegovem imenu nadzorstvo nad srezkimi upravami in podrejenimi organi.

Oživotvorjenje banovin.

§ 23.

Minister notranjih del mora pripraviti vse potrebno za izvedbo tega zakona, a najdalje v roku dveh mesecev, ko stopi ta zakon v veljavo, prične poslovanje banovin, istočasno pa prenehajo dosedanje županijske oblasti. Vsi dosedanja veliki župani se stavijo na razpoložanje, prav tako pa tudi vse ostalo županijsko osebje. Vsi posli splošne uprave, ki so neposredno podrejeni ministrstvu, se podrede banu, čim prične banska uprava poslovati, in izvršujejo dotične oblasti od tega trenutka svoje poslovanje v okviru banske uprave. Banu se dodeli potrebno število politično-upravnih uradnikov in strokovnih referentov ter pomožno osebje iz dosedanjih županijskih uprav in oblastnih samouprav, po potrebi pa tudi iz posameznih ministrstev.

Oblastne samouprave ukinjene.

§ 24.

Zakon o oblastni in sreski samoupravi z dne 26. aprila 1922 se ukine. Osebje teh samoupravnih teles se stavi na razpoložanje.

§ 25.

Minister notranjih del izda v sporazumu s finančnim ministrom in z odobrenjem ministrskega predsednika uredbo, s katero se bosta določila imovina in način uprave in finansiranja z dohodki dosedanjih oblasti in posameznih oblastnih ustanov. Istočasno bo notranji minister z uredbo predpisal, kako se bo uredila in likvidirala imovina odnosno terjatve in dolgovi dosedanjih oblasti, držoč se načela, da se posameznim edinicam nadoknadi to, kar bi izgubile z novo razdelitvijo.

Predhodna določila.

§ 26.

Minister financ se pooblašča, da izvrši v soglasju z ministrskim predsednikom potom uredbe vse potrebne izpremembe v finančnem zakonu in proračunu za leto 1929/30, ki bodo potrebne za izvedbo tega zakona.

§ 27.

Za zvanje in položaj okrožnega inspektorja, za katero se zahtevajo s tem zakonom predpisani pogoji, se lahko do 1. aprila 1934 imenujejo tudi osebe s fakultetno izobrazbo ali z dokončano srednjo ali srednjo strokovno šolo ter osebe, ki so že služile ali še danes služijo v političnopravni stroki.

§ 28.

Ko bo stopil ta zakon v veljavo, bo notranji minister odredil razpust odnosno likvidacijo vseh onih društev in ustanov, čijih plemensko obeležje ali ime ali cilj njihovega delovanja bi bil v nasprotju z državnim in narodnim edinstvom.

§ 29.

Od dneva, ko stopi ta zakon v veljavo, se smeje izobešati in nositi samo državne zastave.

§ 30.

Predpisi vseh zakonov, ki so v nasprotju z določbami tega zakona, se razveljavijo.

§ 31.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko bo objavljen v »Službenih Novinah«.

Velikost banovin.

Beograd z Zemunom in Pančevom tvori samoupravno mesto. Število prebivalstva v posameznih banovinah bo: savska 2,320.000, donavska 2,120.000, vardarska 1,405.000, drinska 1,400.000, vrbaska 850.000, primorska 860.000, zetska 740.000.

Površine posameznih banovin bodo v kvadratnih kilometrih: vardarska 39.566, savska 36.897, zetska 32.322, drinska 29.273, donavska 28.160, moravska 25.721, vrbaska 20.558, primorska 19.417, dravska 15.936.

Kraljevina Jugoslavija.

Na drugem mestu objavljamo zakon z dne 3. oktobra, ki je za naše državno življenje velike važnosti in ki bo brez dvoma v teku časa globoko segal tudi v zasebno življenje državljanov, ko se bo začel izvajati na celi črti. Vsega pomena novega zakona se v par besedah sploh ne da oceniti, zato pa se hočemo omejiti v prvi vrsti le na to, kar je v posredni ali neposredni zvezi z življenjem kmetov.

Tu moramo v prvi vrsti naglasiti, da novi zakon na dosedanja uredbi občin in okrajev (srezov) nič ne izpreminja. Občine in okraji ostanejo kakor so in tudi njihov delokrog ostane neizpremenjen. Za kmete in za podeželske ljudi sploh pa je ravno občina temeljna os vsega javnega življenja, v znatno manjši meri pa okraj. Tudi sodišča ostanejo kakor so in ravno tako finančna, zlasti davčna uprava.

Izpremembe, ki jih določa novi zakon, se tičejo le »višje« politične uprave. Mi ne bomo več imeli velikih županov kot doslej, ampak bane. Delokrog in pomen banov določa novi zakon do podrobnosti. Ne bomo pa imeli namesto vsakega velikega župana po enega novega bana, ampak imeli bomo pri nas samo enega (s sedežem v Ljubljani), v celi državi pa jih bo 9 (namesto dosedanjih 33 velikih županov).

Ta določba novega zakona je važna že s stališča varčnosti. Vsak dosedanja veliki župan je imel namreč na razpolago jako obsežen uradniški upravni aparat. Takih upravnih aparatov je bilo doslej, kakor rečeno, v celi državi 33; poslej pa jih bo le 9. Število uradništva bo torej zelo zmanjšano, kar bo državno upravo znatno pocenilo in tudi poenostavilo.

Velike važnosti je dalje ukinitve samouprav. Oblastne skupščine so bile odpravljene že z zakonom od 6. januarja, na njihovo mesto pa so stopili oblastni komisarji, ki so upravljali oblastno premoženje in oblastne dohodke. Po 6. januarju je ostal tudi še ves oblastni upravni aparat, ki je veljal precej denarja, saj je bilo takih oblastnih upravnih aparatov v celi državi 33 kakor velikih županij (pri nas dva, v Ljubljani in Mariboru). To je sedaj vse odpravljeno. Posebne navedbe bodo določile, kaj naj se zgodi z oblastnim premoženjem in z oblastnimi dohodki.

Tudi ta določba je za nas važna, ne samo glede oblastnega premoženja, ampak

tudi glede uradništva. Mi smo imeli doslej pri nas štiri upravne aparate; dva velkožupanska in dva oblastna. Člani (uradniki) vseh teh štirih upravnih aparatov so sedaj postavljeni »na razpoložnje«, in novi ban bo iz vsega velikega števila dosedanjega upravnega uradništva izbral samo toliko uradnikov, kolikor jih bo potreboval za en sam upravni aparat. Zato bo mnogo uradnikov upokojenih ali pa jim bodo službe odpovedane. To je važno za one, ki imajo fante v šolah.

Ostale določbe novega zakona določujejo novo državno ime in razmejitev banovin.

Velikega pomena v tem oziru je določitev novega državnega imena. «Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev» ni več, na nje-no mesto pa stopa novo skupno ime «Kraljevina Jugoslavija». Če bo torej kdo vprašan, kakšen državljan je, se bo poslej glasil odgovor, da je «jugoslovanski» državljan ali «Jugoslovan». Novi naziv naj označuje skupnost naroda in države.

Padle so tudi nekdanje stare zgodovinske deželne meje in zgodovinska imena dežel. V tem oziru je pri nas izprememba razme-roma majhna. Ozemlje naše banovine, ki se sedaj imenuje podravska, dobi Prekmurje in okraj Čabar, izgubi pa okraj Črnomelj, ki pripade banovini v Zagrebu. Ta zamenjava pa v upravnem oziru ne bo prehuda, ker bodo veljali v vseh banovinah isti državni zakoni.

Po novem zakonu smo torej pri nas dejansko tam, kjer smo bili za časa bivše «Narodne vlade», ki je v sebi združevala vso državno oblast (brez posebne samouprave). Ni pa izključeno, da bo močrost vladarjeva sedanjo bansko upravo razširila še s posebnimi ljudskimi zastopi, tako da bo vsa uprava države in banovin popolnoma «enotirna», brez posebnih «deželnih zborov».

Župane pa opozarjamo končno še na določbo novega zakona glede razobešanja zastav.

Agrarna reforma

Zborovanje agrarnih interesentov v Mariboru.

Sestanek agrarnih interesentov se vrši v nedeljo, dne 13. oktobra ob 10. uri dop. v prostorih restavracije «Vetrinjski dvor» v Vetrinjski ulici in ne, kakor smo zadnjič javili, pri g. Halbwidlu. Prosimo vse agrarne interesente, da se zborovanja radi važnosti v čimvečjem številu udeležijo. Poročali bodo zastopniki Zveze agrarnih interesentov.

Zborovanje agrarnih interesentov v Kostanjevici.

V nedeljo 29. septembra je priredila »Zveza slovenskih agrarnih interesentov« v Kostanjevici sestanek agrarnih interesentov, ki je bil dobro obiskan in so delavci in kočarji napolnili zborovalne prostore v gostilni gosp. Bučarja do zadnjega kotička. Zborovanju je predsedoval g. Valentin Uršič, predsednik občinskega agrarnega odbora, ki je uvodoma predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, kot najvišjemu zaščitniku agrarnih interesentov. Brzojavka je bila z živijo klici sprejeta. Nato je geometer Milan Mravlje obširno poročal o agrarni reformi sploh ter še posebno v Sloveniji. Obrazložil je vse zakone in naredbe, ki se tičejo agrarne reforme, ter povedal, kakšne pravice imajo revni kmetje do veleposestniške zemlje, do graščinskih koč in do kurjave in stavbnega lesa iz graščinskih gozdov. Po njegovem predavanju je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri se zahteva

Med 7 prednostmi ena :

Velik kos

in vendar najčistejše, najžlahtnejše jedrnato milo. — Zraven tega priročno in tako izdatno, da je za rabo res najcenejše

Schichtovo Terpentinovo Milo

razdelitev vse plodne zemlje kostanjeviške graščine, izvzemši maksimuma 75 ha, med revne kmete, delavce in obrtnike. Tako bi se razdelilo med nje še najmanje 200 ha njiv in travnikov, ali blizu 400 johov. Ker leži cela kostanjeviška občina na graščinskem ozemlju in so občani po ogromni večini sami bajtarji, ki žive kot delavci na graščini, ali pa imajo zemljo od veleposestva v najemu, je agrarna reforma za nje vprašanje življenja in kruha. Nad 130 družin nima sploh nobene lastne zemlje, ali pa tako malo, da samo od nje nikakor ne more živeti. Ako se veleposestniška zemlja ne razdeli, se bo moralo polovico ljudstva izseliti. Saj bi že danes večina odšla, če bi imela kam. Ni pa potrebno, da se razdeli samo graščinska zemlja, ampak je nujno potrebno postaviti pod agrarno reformo kostanjevi-

ško cerkveno posestvo, ker ga ista ne potrebuje. Čemu strada zemlje na stotine ljudi, med tem, ko ima eden, ki nima ne otrok in ne družine, ogromno in to najlepšo zemljo. Pokret agrarnih interesentov mora iti za tem, da se prav vsa zemlja pravično razdeli in to samo med one reveže, ki jo sami obdelujejo in je to njihov glavni in edini vir dohodkov. Mnogo je še dela na tem polju in če kdaj, potem je ravno 6. januar ustvaril vse možnosti revnim kmetom, bajtarjem, delavcem in malim obrtnikom, da postavijo neovirano svoje pravice do življenja pred javnost in da zahtevajo zemljo od tistega, ki je ne rabi in ki je ima odveč. Samo od agrarnih interesentov pa zavisi koliko bodo vspeli.

Današnja doba je doba skupnosti, združevanja, organizacije. Edino v njej more iskati

poedinec zaščite svojih lastnih interesov, kajti sam za sebe ne pomeni ničesar v javnem življenju. In kdo je bolj potreben skupnega nastopa, kakor socialno najšibkejši, to je kmetijski delavec, bajtar in mali kmet. Nobenega drugega orožja nima v borbi za svoj obstanek razen velikega števila sotrpinov in pravico do življenja. Ne denarja, ne izobrazbe nima, da bi z njim uveljavil svoje pravice. Organizacija pa je ona sila, ki ga postavi kot enakopravnega ob stran mogočnjakov, in ki mu je v stanu izvojevati njegove pravice. Zato naj ne bo slovenskega agrarnega interesenta, ki ne bi bil član »Zveze slovenskih agrarnih interesentov«.

Črna pri Prevaljah. Zadnje nedeljo so se v Črni pri Prevaljah zbrali na sestanek agrarni interesenti iz cele občine. Sestanku je prisostvoval zastopnik Zveze slov. agrarnih interesentov geometer Milan Mravlje, ki je pojasnil navzočim zakone in naredbe o agrarni reformi sploh, posebno pa še stanje, ki je ustvarjeno na podlagi teh zakonov v Sloveniji. V debati so poročali agrarni interesenti, da so dobili te dni od graščinske uprave odpovedana stanovanja po graščinskih kočah. Takih revežev je okrog 40. Značilno je, da morajo ti graščinski kočarji sami popravljati razbite bajte, plačevati najemnino že dolgo vrsto let, nazadnje se jim pa odpoveduje in se jih meče z družinami vred na cesto z razlogom, češ, da rabi graščinska uprava koče za svoje delavce, čeprav jih ni vsa leta v te svrhe potrebovala, ampak jih imela v najemu. Seveda siromašni kočarji ne morejo ostati prekrižanih rok, ampak se skušajo braniti. Zastopnik Zveze agrarnih interesentov jim je na zadnjem sestanku obrazložil zakon o postopanju z graščinskimi zgradbami, ki štiti kočarje po graščinskih bajtah ter bo Zveza v tem pogledu tudi napravila za prizadete vse potrebne korake, da pridejo reveži do onih pravic, ki jim jih zakon zagotavlja. Ta zakon je dober in je le žal, da niso agrarni interesenti za njega preje doznali, dokler ga ni Zveza interesentov potom »Kmetškega lista« vsem članom priobčila. Sestanek je bil zelo potreben in poučen. Saj se ga je pa tudi udeležilo veliko revnih kmetov in delavcev.

Graščinske in veleposestniške koče. Zakon o postopanju z zgradbami veleposestev, ki se smejo zasegati za agrarno reformo, določuje: »Zgradbe na veleposestvih, ki se smejo v celoti zasegati za agrarne reforme in katerih lastniki ne morejo oskrbovati, bodisi ker žive izven meje kraljevine Jugoslavije, bodisi ker imajo več posestev v raznih občinah, se smejo prevzeti v državno upravo. Istotako se smejo z likvidacijo veleposestev vobče prevzeti v državno upravo tudi zgradbe, ki postanejo zaradi izvedbe agrarne reforme odveč njih lastnikom ali zakupnikom. Za zgradbe se smatrajo tako zgradbe za stanovanja, kakor tudi one za nastanitev živega in mrtvega materijala, človeške delovne moči itd. in sicer ne glede na to, ali jih je postavil lastnik ali zakupnik. Ministrstvo za agrarno reformo mora po svojih organih in napravah oskrbovati te zgradbe ter jih v obliki začasnega zakupa dajati v uporabljanje in ukoriščenje posameznim naselnikom na dotičnem veleposestvu.« — Da se prevzem zgradbe v državno upravo izvrši, mora agrarni interesent vložiti tozadevno prošnjo na okrožni agrarni urad, kateri nato razpiše komisijo na licu mesta, kjer se izvrše vse predpisane ugotovitve.

† Anton Debevc.

V nedeljo 29. septembra je bil pokopan na Trebelnem tragično preminuli posestnik Anton Debevc, p. d. Baucerle, iz Čužne vasi. Pogreba se je udeležila ogromna množica prijateljev iz bližnjih in oddaljenih krajev. Pévci

iz Mokronoga so zapeli ganljive pesmi, ki so orosile sleherno oko.

Pokojnik je bil markantna oseba širom Slovenije, zlasti Dolenjske, znan in zelo priljubljen vsled svojega duhovitega humorja. Kjer je bil on v družbi, tam je bil smeh. Bil je pa tudi dobričina. Reveži ga bodo občutno pogrešali. Kot izkušen gospodar je bil pa tudi vedno dober svetovalec svoji okolici. Znal je nebroj obrti: v glavnem se je pa izkazal v slikarstvu, vinogradništvu in čebelarstvu ter lovu. Njegov dva metra visoki čebelnjak, ki predstavlja figuro možaka, izdolbljenega iz enega lipovega komada, bo vedno spominjal na šegavost njegovo potomstvo. Poleg izgube dobrega Debevca oplakujemo njegove nedolžne otročiče, ki jim je zver v človeški podobi ugrabila dobrega očeta, kakor volk ovco. Šestinsedemdesetletni pokojnik je bil dvakrat poročen in ima dvoje otročičev iz zadnjega zakona, starejši hodi v tretji razred ljudske šole. Pred tremi leti jim je kruta usoda iztrgala drago mamico in sestrico vsled strele. Pokojna njegova žena se je udeleževala tudi kot pesnica z ljubkimi otročiji pesmicami, ki so izšle tudi v »Angeljčku« s potpisom »Kocjanova«. Sploh je veljala Debevčeva obitelj kot silno razumna. Ljudje ne morejo pojmovati, da se je našel lopov, ki je 27. septembra v noči tako zverinsko ugasnil plemenito življenje. Upamo pa, da pride zločinec kmalu v roke pravice in da se ga kaznuje »z milo za drago! Tebe in uboge otročiče pomilujemo vsi, Ti pa dragi Tone, ki nisi bil deležen letošnjega mošta, katerega si se toliko veselil, naj ti ga toči Oče nebeški, saj si ga zaslužil kot mučenec.

H. S.

MLADINSKI VESTNIK

Orlavas. Društvo kmetijskih fantov in deklet »Zimzelen« priredi v nedeljo, dne 13. oktobra t. l. veliko trgatov grozdja v dvorani g. M. Kapusa na Groblji ob Savinji. Na sporu je godba, ples, šaljiva pošta in raznovrstna druga zabava. Začetek ob 6. uri zvečer. Vse tovariše in prijatelje našega društva najljubneje vabimo. — Odbor.

Celje. Pododbor Zveze društev kmetijskih fantov in deklet za celjsko okrožje. — V poročilu o seji imenovanega pododbora se je vrinila pri kooptiranih članih odbora naslednja pomota — glasiti se mora Ivan Ocvirk (ne Franc Ocvirk), Ivan Cizej (ne Franc Cizelj). — Vabila k sejam se bodo zanaprej objavljala le v »Kmetškem listu«, kar naj tovariši odborniki vzamejo na znanje. Sicer je pa to tako samobesni razumljivo, ker vsak dober sodelavec mora biti tudi naročnik kmetškega glasila.

DOPISI.

Žiže pri Konjicah. Dne 28. septembra t. l. smo prejeli iz Srbije tužno vest, da je zasulo v rudokopu priljubljenega mladeniča Jožefa Ribiča, ki je šel pred dobrim mesecem odšel za kruhom na jug. Težko prizadeti družini naše globoko sožalje.

Zagorci. V noči na 26. septembra t. l. je ogenj popolnoma uničil Alojzu Holcu hišo, gospodarsko poslopje, vso živino, živež, gospodarsko orodje in sploh vse, kar se pri hiši nahaja. Tudi mu je pogorel ves les in deske za pripravo nove stavbe. Zavarovan je bil le za 700 Din. Pomoč je nujno potrebna, zato se ga usmiliti in mu priskočite na pomoč. Tudi vsi bralci »Kmetškega lista« storite dobroto vašemu trpinu A. Holcu, Zagorci, p. Juršinci pri Ptuj.

Stopnik pri Vranskem. V soboto zvečer se je vnel skedenj posestnika Kozla, ki je bil ves napolnjen s krmo in raznim orodjem. Po-

gorel je do tal. Kdo je zažgal, se ne ve, pač pa vedo, da je začelo goreti sredi poda.

Zakel pri Gomilskem. V nedeljo popoldan je pogorel posestniku Kobac-u skedenj s kozolcem; hišo so gasilci oteli, čeravno se je ista držala prednje zgradbe. Za vzrok požara se ne ve, pač pa krožijo razna ugibanja.

Poljanska dolina. Še danes se poznajo posledice onega strahovitega neurja, ki nam je po celi Poljanski dolini prizadejal občutne poškodbe na hišah, poljih in cestah. Dolgo časa se ni moglo vzpostaviti rednega prometa, kajti ravno poljanska cesta Trebija—Sovodenj —državna meja je bila od povodnji najbolj razdejana. Dobre ceste in na njih reden promet je za našo dolino obstojnega pomena. — Okrog 30 km smo oddaljeni od železnice in transport lesa, ki je naš največji zaklad in vir dohodkov, je ves odvisen od stanja ceste. Če so te razbite in se lesa ne more spraviti do železniške postaje z malimi stroški, potem ne predstavlja les za kmeta skoro nobene vrednosti. Kajti prevozniki postanejo večji od vrednosti lesa. Težko breme občuti cela dolina tudi vsled tega, ker je bila carinska cesta v Italijo ukinjena in je ves promet navezan samo na Škofjo Loko. Te stare želene ceste občine same niso v stanu popravljati, zato je bila tudi cesta Trebija—Sovodenj prevzeta kot oblastna cesta. Nujno potrebno pa je, da se cela cesta do državne meje sprejme v oblastno upravo. To zahtevajo ne samo krajevni interesi, ampak tudi državni. Prizadete občine in okrajni cestni odbor bodo stavile tozadevne predloge na merodajna mesta, tako da se našemu zapuščenemu okraju pomaga v gospodarskem pogledu.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnja čebelarška podružnica priredi v nedeljo dne 13. oktobra ob 8. uri v čebelnjaku g. Alojzija Korošaka čebelarški sestanek, na katerem nam bo učitelj g. Drago Korošak praktično podal navodila v enem najvažnejših čebelarških opravil, t. j. o vzimljenju čebel. Nadalje bomo lahko videli uspehe čebelarjenja v A. Ž. in drugih panjih. — Čebelarji, zlasti začetniki, v vašem interesu je, da se udeležite predavanja!

SEJMI.

14. oktobra: Kranjska gora, Sv. Rok.
15. oktobra: Nedlesk, Planina na Štajerskem, Murska Sobota.
16. oktobra: Kočevje, Sv. Filip.
17. oktobra: Loka pri Zidanem mostu.
18. oktobra: Trbovlje, Lukovica, Radohova vas, Sorica, Boh. Bistrica, Mozirje, Podstreda, Vojnik.
19. oktobra: Maribor.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-53
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 angleški funt	Din	276-40
1 ameriški dolar	Din	56-70
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Koristno za vsake hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, lišce milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetniške čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

NOVICE.

Kmetijska družba Nj. Vel. kralju.

Kmetijska družba je ob priliki nove upravne razdelitve naše države poslala Nj. Vel. kralju naslednjo brzojavko:

»Nj. Vel. kralju Jugoslavije Aleksandru I. Beograd.

Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani si dovoljuje prositi Vaše Veličanstvo, da sprejme udano zahvalo za veliki državniški čin, s katerim se uresničuje ideja enakosti in edinstva ter upravne dekoncentracije. Kmetijska družba ponovno izreka Vašemu Veličanstvu neomajeno zvestobo naših kmetovalcev. Kmetijska družba v Ljubljani. Trček Fran, predsednik.«

Gospodu ministru predsedniku generalu Petru Živkoviću, Beograd, Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani vam gospod ministriški predsednik iskreno častita ter se vam zahvaljuje, da ste kot prvi svetovalec Nj. Vel. kralja pripomogli pri modrem državniškem činu, s katerim je dobila naša država enotno ime ter upravno dekoncentracijo v skladu z gospodarskimi interesi. Kmetijska družba v Ljubljani. Trček Fran, predsednik.«

VSE CENJENE NAROČNIKE, ki so prejeli od uprave pismene opomine in izpolnjene položnice, pozivamo, da čimprej poravnajo svojo zaostalo naročnino!

Popolna razorožitev Danske. Danska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt o razorožitvi. Načrt predvideva popolno odpravo vojske in vojne mornarice. Radi javne varnosti bi država organizirala le redarstvo, ki bi štel v celoti 1600 mož. Tudi za morskoro varnost predvideva načrt samo šest inšpekcijskih ladij, katere bodo opravljale redarstveno služ-

bo. Na koncu predlaga vlada tudi ukinitve ministrstva za vojsko in ministrstva vojne mornarice. Ni dvoma, da bo parlament ta zakonski načrt sprejel.

Atentat na rumunskega notranjega ministra. V Bukarešti je streljal iz revolverja na ministra notranjih del Vajdo Voevodo komunist Abraham Goldenberg. Atentat se je ponesrečil in je minister ostal nepoškodovan. Atentatorja in njegove pomagače so zaprli.

Železniška nesreča pri Zagorju. V soboto zgodaj zjutraj je zavozil nabiralni tovorni vlak iz Maribora na postaji Zagorje v drug tovorni vlak, ki je bil namenjen v Ljubljano. Sunek je bil tako močan, da je bilo razbitih osem vagonov, trije težko poškodovani, a dva sta se prevrnila v Savo. Človeških žrtev ni bilo.

Nova židovska republika. Sovjetska vlada namerava osnovati v Sibiriji avtonomno židovsko republiko. V to svrhu bo podeljeno židom ob reki Amur 320.000 kvadratnih kilometrov ozemlja na razpolago za kolonizacijo. Ta republika bi bila sestavni del Sovjetske Rusije.

Član rumunskega regentskega sveta umrl. Mesto mladoletnega rumunskega kralja Mihajla vodi kraljevske posle regentski svet treh članov, katerega tvorijo patrijarh, predsednik vrhovnega sodišča in princ Nikola, stric mladoletnega kralja. Te dni pa je umrl predsednik vrhovnega sodišča in član regentskega sveta Buzdugan. Vsled te smrti je prevzela kmetska vlada začasno regentske posle.

Dr. Tuka obsojen na 15 let težke ječe. Generalni tajnik in poslanec Slovaške ljudske stranke (klerikalne) je bil radi špijonaže in veleizdaje v prid Madžarski obsojen na 15 let težke ječe. Obravnava je trajala tri mesece in voditelj Slovaške ljudske stranke pater Hlinka je kot pričča izjavil, da se on in njegova stranka v celoti strinja z dr. Tuko in

njegovim početjem. Te izjave so naletele na splošno obsodbo med Slovaki in bodo najbrže tudi vplivale na izid državnozbornih volitev, ki se vrše 27. t. m. v Češkoslovaški.

Požari v novomeški okolici. V Gotni vasi je pogorelo gospodarsko poslopje, pod, hlev in skedenj Antonu in Alojziju Štihu. Škoda cenijo na 50.000 Din. — V Ločni je pogorela Josipu Jermanu hiša, hlev, pod, šupa in svinjak z živino, prašiči in celotnim letnim pridelkom vred. Pogorelo je prav vse in nesrečni Jerman trpi nad 150.000 Din škode. Zavarovan je bil le za 9000 Din. — V Muhaberu pa so pogoreli nekemu kmetu svinjaki.

Vatikan bo osnoval svojo banko. Italijanski listi poročajo, da namerava osnovati papež svojo banko, ki bo upravljala pred vsem denar, ki ga dobi Vatikan na podlagi lateranske pogodbe od italijanske države. Banka bo razpolagala z ogromnim kapitalom blizu ene milijarde lir in bo eden od največjih bančnih zavodov v Evropi.

Nemški zunanji minister umrl. V četrtek 3. oktobra je nenadoma umrl zadet od kapi nemški zunanji minister dr. Stresemann. Bil je eden največjih nemških politikov, ki je hotel z utrditvijo miru zagotoviti nemškemu narodu možnost gospodarskega razvoja, kljub težkemu porazu po svetovni vojni. To se mu je tudi v veliki meri posrečilo.

Direktor Agrarne banke — Slovenec. Upravni odbor Privilegirane agrarne banke (PAB) je postavil za direktorja banke dr. Janjo Hacina, bivšega podravnatelja beograjske podružnice Prve hrvatske štedionice. Začasno bo izvrševal dr. Hacin kot direktor PAB obenem tudi dolžnosti generalnega direktorja.

Tudi Angleži grade Zeppeline. Na angleškem letališču Cardington so te dni krstili ogromen zrakoplov, ki je zgrajen na način kakor nemški Zeppelin. Angleški zrakoplov je dolg 220 m in ima v notranjosti zrakoplova

PODLISTEK

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Zaroka na St. Domingu.

V Port au Prince-u, francoskem delu otoka St. Domingo, je živel začetkom tega stoletja, ko so črnici pomorili belokožce, v naselbini gospoda Guillaume-a Villeneuveskega grozovit star zamorec, Kongo Hoango po imenu. Doma je bil ta človek, ki je bil videti v svoji mladosti zveste in poštene čudi, z afriške Zlate obale. Ker je nekoč med vožnjo v Kubo rešil svojemu gospodarju življenje, ga je ta neskončno obsipal z dobrotami. Ne le, da mu je gospod Guillaume pri tej priliki podaril svobodo in mu po vrnitvi na St. Domingo nakazal hišo in imetje, imenoval ga je kljub krajevnim običajem nekaj let pozneje celo za nadzornika svojega znatnega posestva! Ker se ni hotel drugič ženiti, mu je dal s svoje naselbine mesto žene, staro mulatko, Babekan po imenu, ki je bil ž njo po svoji prvi ženi v daljnem sorodstvu. Ko je dosegel zamorec šestdeseto leto, ga je še upokojil s prav imenitno pokojnino in po vrhu ovenčal svoje dobrote s tem, da se ga je spomnil z volilom tudi v svoji zapuščini. Vendar vsi ti dokazi hvaležnosti niso mogli obvarovati gospoda Villeneuveskega pred besom tega ljutega človeka. Kongo Hoango je bil med prvimi, ki so v splošnem vrvežu maščevanja, kakršen je po nepremišljenih korakih narodnega konventa zavihral po teh naselbinah, segli po puški. V mislih na tiranstvo, ki ga je iztrgalo iz njegove domovine, je pognal svojemu gospodu kroglo skozi glavo. Zapalil je hišo, kamor je pobegnila njegova žena s svojimi tremi otroci in ostalimi belokožci iz selišča. Vničil je vso naselbino, ki bi si jo bili uteg-

nili lastiti v Port au Prince-u bivajoči dediči. Ko je do tal porušil vsa k posestvu spadajoča poslopja, se je klatil po okolici s črnici, ki jih je zbral in oborožil, da bi pomagal svojim sobratom v boju proti belokožcem. Zdaj je prežal na popotnike, ki so v oboroženih grupah hodili križem po deželi, zdaj je pri belem dnevu napadal naseljence same, ki so se bili utaborili po svojih seliščih, pa je vse pokončal z ostrino svojega meča. V nečloveški maščevalnosti je pozval celo staro Babekan in njeno hčerko, mlado, petnajsetno Tončko po imenu, naj se vdeležita te ljute vojne, ki je njega popolnoma pomladila. Glavno poslopje naselbine, kjer je bival tedaj, je stalo ob veliki cesti. Zato so često belopolti ali kreolski begunci iskali v njej hrane ali prenočišča, ko njega ni bilo doma. Naročil je tedaj ženski, naj s podporami in uslugami pridržujeta bele pse, kakor jih je imenoval, dokler se ne vrne on. Babekan je zaradi okrutne kazni, ki jo je prestala v mladosti, bolehal za sušico. Imela je navado, da je v takih slučajih z najboljšimi oblačili nališpala mlado Tončko, ki je bila zaradi svoje nekoliko na rumenkasto udarjajoče polti posebno prikladna za to nagnusno zvijačo. Vzpodbujala jo je, naj tujcem ne odreče nobene nežnosti, razen skrajne, ki ji je bila pod smrtno kaznijo prepovedana. Ko pa se je Kongo Hoango s svojo zamorsko četo vrnil s četovanja po okolici, je bila takojšna smrt delež siromakov s to premetenostjo.

Vsakdo pač ve, da se je leta 1803, ko je general Dessalines s 30.000 zamorci prodiral proti Port au Prince-u, strnilo vse, kar je bilo belopoltega, na tem kraju, da bi ga branilo. Bil je namreč zadnje oporišče francoske moči na otoku. Čim bi padel, bi bili brez rešitve izgubljeni vsi belokožci, kar jih je živelo na njem. Vendar se je zgodilo, da je v temi viharne in deževne noči nekdo potrkal na zadnja vrata njegove hiše, ko starega

Hoanga ni bilo doma. S črnici, kar jih je imel okrog sebe se je bil odpravil, da pripelje generalu Dessalinesu v sredi mimo vseh francoskih straž transport smodnika in svinca. Stara Babekan, ki je že ležala, se je dvignila v postelji, vrgla samo janjko krog ledij in odprla okno ter vprašala, kdo je prišel. Tujec je stopil pod okno in tiho spregovoril: «Pri Mariji in vseh svetnikih, preden vam to razodnem mi odgovorite na eno vprašanje!» In v tem je stegnil skozi temo svojo roko in segel po starkini ter vprašal: «Ali ste zamorka?» Babekan pravi: «No, vi ste gotovo belokožec, ko rajši gledate tej črni noči v obraz nego zamorki! Pridite notri,» je dodala, «in se nič ne bojte! Tu prebiva mulatka, razen mene pa živi v tej hiši le še moja hči, mestica!» Po teh besedah je zaprla okno, kakor bi hotela priti doli, da mu odpre vrata. V resnici pa je v naglici nagrabila iz omare nekaj obleke in se pod pretvezo, da ne more takoj najti ključev, splazila zgoraj v čum nato in zbudila svojo hčer. «Tončka!» je rekla, «Tončka!» — «Kaj je mati?» — «Hitro!» je dejala. «Vstani in se obleci! Tu imaš obleke, belo perilo in nogavice! Belokožec, ki ga preganjajo, je pred vrati in želi, da bi ga spustili notri!» — Tončka se napoli dvigne v postelji in vpraša: «Belokožec?» Nato vzame oblačila, ki jih je držala stara v rokah, in pravi: «Ali je pa tudi sam, mati? Se nama ni ničesar bati če ga spustive pod streho?» — Starka je nažgala luč in dostavila: «Nič, nič! Saj je sam in brez orožja. Strah, da bi ga midve napadli, ga lomi po vseh udih.» To rekši je prižgala veliko svetiljko, ki je stala v kotu sobe, medtem, ko je Tončka vstala, oblekla krilo in obula nogavice. Po domači šegi ji je hitro vrhu glave povežala lase, ji zategnila oprsnik, ji dela klobuk na glavo, dala svetiljko v roke ter velela naj gre na dvorišče in pripelje tujca notri. (Nadaljevanje prihodnjik.)

zgrajenih 16 kabin za potnike in jedilno dvorano za 50 oseb. Kabine za potnike so zgrajene iz živinskih črev in je bilo potrebno črev od nad enega milijona goved za dovršitev vseh sobic.

Albanci pobili 9 naših srednješolcev. Nedavno je hotelo 12 jugoslovanskih maturantov položiti na šoli izpite. Sli so preko planine Tukor v bližini Podgorice. Med potjo so jih napadli albanski razbojniki ter jih devet postrelili, nato pa še razmesarili. Na mrtva trupla so vrgli desko z napisom: »To je maščevanje iz l. 1912.« Kaj so napravili z ostalimi tremi dijaki, nihče ne ve.

Pravilnik o poslovanju Agrarne banke. Upravni odbor Agrarne banke je izdal poseben pravilnik o načinu kako se bodo dajala posojila in kdo jih lahko dobi. Pravilnik določa, da bo PAB dajala posojila samo kmetom, kmetijskim zadrugam, kreditnim organizacijam in drugim sličnim ustanovam. Posojila bodo dolgoročna in kratkoročna. Kratkoročna posojila se bodo dajala največ na enoletni rok in sicer na menice, triletni rok pa na obveznice. Dolgoročna posojila se bodo dajala samo za nakup zemljišča, za zgraditev gospodarskih poslopij, za izboljšanje zemljišč in za konvertiranje obstoječih dolgov.

Konferenca med Jugoslavijo in Bolgarijo se je uspešno končala. V Pirotu se je vršila tekom zadnjih 14 dni preteklega meseca konferenca zastopnikov naše države in Bolgarije. Na konferenci so se obravnavala vsa sporna vprašanja, ki se tičejo obmejnega prometa in dvolastnikov. Prvega oktobra je konferenca zaključila svoje delo s popolnim sporazumom. Sprejeti so bili pravilniki, ki zagotavljajo red ob meji, policijski ukrepi pri prehodu potnikov ter pravilnik v dvolastnikih. S tem sporazumom je položen tudi temelj za ureditev vseh ostalih vprašanj med obema državama, ki naj zagotovijo mir in prijateljstvo med njima.

Kje so vagoni? Med svetovno vojno je dunajsko prometno društvo »Verkehrsanstalt« posodilo Društvu južnih železnic 77 vagonov. Po prevratu so pa ti vagoni neznano kam izginili. Vsled tega je prizadeto društvo vložilo na dunajskem sodišču tožbo, o kateri bodo razpravljale tekom tega meseca one države, ki so prevzele proge južne železnice od Društva južnih železnic. »Verkehrsanstalt« zahteva odškodnine 400.000 švicarskih frankov za zgubljene vagoni.

Utrjevanje Francije. Francija gradi ob celi vzhodni meji, ki meji na Nemčijo, celo vrsto najmodernejših trdnjav, ki bodo veljale okrog tri milijarde dinarjev. To je pač dokaz, kako neiskrene so razne miroljubne izjave francoskih državnikov.

Kmetško-gospodarski kongres se bo vršil v drugi polovici meseca oktobra v Subotici in se ga bodo udeležili najodličnejši kmetški gospodarski delavci in zastopniki raznih gospodarskih organizacij. Kakor se zatrjuje, se bo kongres pečal v glavnem z vprašanjem kmetijskih zbornic, po vzgledu ostalih trgovskih in delavskih zbornic.

Prva občinska hranilnica v Srbiji. Prvega oktobra je bila otvorjena občinska hranilnica in posojilnica v Beogradu. Dočim je v Srbiji to prvi zavod te vrste, praznuje Ljubljanska mestna hranilnica letošno jesen že 40-letnico svojega obstoja.

Kako bo organizirana rdeča armada v Rusiji? Boljševiški vojni komisar Vorošilo je smel na konferenci strokovnih organizacij iz moskovskega okrožja govor, v katerem je podal načrt bodočega ustrojstva rdeče armade. Vorošilov je izjavil: Ker v bodoči vojni mas ne bo razlike med fronto in zaledjem, mora v sovjetskih tvornicah vladati tako stroga in železna disciplina, kakor v rdeči armadi sami. Vse delavstvo tvornic mora biti vojaško organizirano. Pri izvedbi petletnega industrijalnega načrta morajo biti izvršeni vsi mogoči koraki, da se kar najbolj ojači sovjetsko-ruska

oborožena sila. Ruski častniki in čete so v izbornem razpoloženju ter popolnoma pripravljene za boj. Na polju letalstva, kakor tudi na polju topništva in kemičnega orožja je sovjetska vojska že danes tako močna, da bo premagala vse sovražnike sovjetske Rusije. Ako se pa vzame v poštev, da stojijo za temi sovražniki industrijno močne sile, se sovjeti še ne morejo zadovoljiti s sedanjim stanjem rdeče vojske ter morajo stremiti tudi v naprej, da bo le ta kar najbolje opremljena ter pripravljena na vsak slučaj.

Razpis nagrade za proizvajalce svežih jajc. Da bi se proizvajalcem jajc dala vzpodbuda za proizvodnjo svežega blaga za konsum (čajna jajca), je kmetijsko ministrstvo razpisalo nagrado od 5000 Din onemu prodajalcu v kontrolnih mestih v Beogradu, Zemunu, Novem Sadu, Somboru, Subotici, Osijeku, Zagrebu in Ljubljani jajca zaznamovana z dnem, ko so bila izležena, in z imenom (tvrdko) proizvajalca. Ministrstvo bo v 2 do 3 mesecih objavilo kontrolni dan. Na ta dan naj proizvajalci pri mestnem magistratu prijavijo, da svoja jajca prodajajo z napisom datuma in proizvajalca in prinesejo dokaze o tem (lastne kontrolne knjige, fakture, potrdila od kupca in slično). Prvenstvo za nagrado imajo člani kake perutninarske selekcijske zadruge, katerih jajca imajo največjo povprečno težo. Podrobna pojasnila se dobe pri vel. županu, oddelek za kmetijstvo.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 13. oktobra, nedelja: Koloman.
- 14. oktobra, ponedeljek: Kalist.
- 15. oktobra, torek: Terezija.
- 16. oktobra, sreda: Gal.
- 17. oktobra, četrtek: Hedviga.
- 18. oktobra, petek: Lukež.
- 19. oktobra, sobota: Peter A.

Tržišče na Dolenjskem. Naša dolina precej trpi vsled suše. Jesenski pridelek na polju se ni dobro obnesel. Tem bolje pa je za naše vinske gorice in se nam vsled lepega jesenskega vremena obeta precejšnija trgatav ter dobra kapljica. — Kot vsako leto, tako tudi letos priredi tukajšnje Gospodarsko društvo dne 6. oktobra popoldne veliko veselico na prostem z vinsko trgatvijo. Priredi tudi zabaven strelski cilj z lepimi dobitki. Godbe in plesa tudi ne bo manjkalo. Čisti dobiček je namenjen samo ponesrečencem, zato ste vabjeni vsi, da se kolikor mogoče udeležite te prireditve.

Poljanska dolina pri Črnomlju. Vedno večje je izseljevanje iz našega kraja. Draginja in pomanjkanje zaslužka ter borba za kruh sili ljudi po svetu. Koliko bi se predrugačilo, če bi imeli speljano železnico. Letos bi mogli izvoziti najmanj 12 vagonov sadja in krompirja. Vožnja do Kočevja ali Črnomlja je pa predraga in tako bo krompir in tudi sadje deloma segnilo. Les se veliko izsekava, posebno letos. Čez eno leto bodo kmetški gozdovi docela izsekani in za 20—30 let smo končali z dohodki iz gozdov. Kdor je izsekane parcele pogozdil, bodo šele njegovi otroci imeli užitek. Pri vsem tem siromašnem stanju se vendarle dajatve od leta do leta množe. Pri tem takem stanju tudi kaplanovo boro vedno težje občutimo. Pri tem se pa bojijo vsi še nevarnosti, da ne bi ta prostovoljna bera čez čas postala obvezna dajatev, posebno še, ker se vsakega zapiše, koliko dá. Stare ženice se tudi še boje, da bi jih kdo ne zamaševal ali celo začaral. Vse te opisane okoliščine so vzrok, da naš okraj vedno bolj nazaduje, da se najboljše moči izseljujejo, kar mora dati vsem onim, ki stojijo na odgovornih mestih, resnega premisleka, kaj je za storiti, da se napravi konec temu vse prej kot vselemu in zadovoljivemu stanju.

Razbojnik postal »žrtev« denarja. Zloglasnega rumunskega razbojnika so našli te dni mrtvega ob bregovih Donave. Ubil ga je

njegov prijatelj, ki se je polakomnil nagrade 100.000 lejev, katera je bila razpisana na razbojnikovo glavo.

Z aeroplani na Južni tečaj. Avstralski raziskovalec polarnih krajev kapetan Wilkins se je koncem meseca septembra t. l. odpravil z več spremljevalci proti južnemu tečaju. Dobro se je opremil z živežem, materijalom za taborišča in na poseben način zgrajenimi aeroplani, s katerimi bo skušal doseči najjužnejšo točko naše zemlje. Kakor smo že svoj čas pisali, se nahaja v deželah južnega tečaja že okrog leto dni ameriški kapetan Byrd.

Usoda palače Viljemove sestre. V mestu Bonnu bo te dni prodana na dražbi starodavna palača Schaumburg, ki je last princezinje Viktorije, sestre bivšega nemškega cesarja. Prodani bodo tudi vsi dragoceni predmeti, kakor pohištvo, preproge, srebrno jedilno orodje itd. Ves izkupiček pa bo težko pokrtil dolgove princezinje Viktorije, ki je pred par leti poročila znanega mladega ruskega puštolovca Zubkova, kateri je živel na račun svoje žene kakor turški sultan ter jo spravil kmalu na boben.

Požari v Savinjski dolini. V petek popoldne je nenadoma začela goret Metelanova hiša pri St. Jurju ob Taboru, ki je popolnoma pogorela. Vnela se je lesena prekajevalnica za meso.

«KMETIJSKA MATICA»

Knjižnica. Vsem društvom smo poslali pozive, da nemudoma vrnejo vse knjige v Centralno knjižnico Zveze, da se ista zopet uredi. Društva pa, ki želijo za zimo prejemati knjige, naj to pravočasno javijo, ker ni več daleč zima, ko bo i v kmečki hiši časa za poslušanje in čitanje povesti ob zakurjeni peči.

Občni zbor Kmetijske tiskovne zadruge v Ljubljani se vrši v soboto, dne 19. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih hotela »Štrukelj« v Ljubljani, na kar se članstvo zadruge vljudno opozarja.

NARODNI GOSPODAR

Počakajte s trgatvijo. Krasno jesensko vreme nam obeta letos dobro vinsko kvaliteto. Grozdje je večinoma zdravo in lepo razvito. Vsled tega je prilika, da zopet enkrat pridelamo vino, ki se bo odlikovalo po svoji kakovosti. Treba je samo izrabiti solnčne dneve in počakati s trgatvijo. Naj se torej vinogradniki letos nikakor ne prehitijo, kakor se ponekod rado dogaja, kajti zadnji čas opazujemo, da se kislina vina težko prodajo. Ne vemo, kedaj se bo nudila zopet tako ugodna prilika, da trgatav lahko brez škode zavlečemo. Zatorej priporočam, da kmetijske in vinarske podružnice ter županstva v vinogradnih krajih vplivajo na to, da se začetek trgatve kolikor mogoče zavleče. Ne bom določal nobenega termina, ampak se zanašam na zavednost naših vinogradnikov, da bodo ta nasvet upoštevali v svojo lastno korist. — Veliki župan.

Sadni sejem v Ljubljani. Ugodna sadna letina in potreba za pospeševanje sadne trgovine je napotila Sadjarsko in vrtnarsko društvo, da priredi od 19. do 24. t. m. velik sadni sejem, ki naj nudi interesentom potrebno priliko za prodajo in nakup lepega in dobrega namiznega sadja. Sadjarsko in vrtnarsko društvo je v zvezi z upravo velesajma vse ukrenilo, da bo vsa kupčija kolikor mogoče lahka in uspešna. Zato vabimo vnanje in domače interese, da se te prireditve polnoštevilno udeležite. Vse blago bo izbrano, cene pa zmerne.

Razstavljalec sadja na Ljubljanskem velesajmu! Opozarjamo vse producente, da oddajo za sejem odločeno sadje pravočasno na

železniško postajo, tako zgodaj, da bo sadje prav gotovo dospelo do 10. oktobra v Ljubljano v roke velesejmske uprave. Vse sadje je poslato franko.

Sadni sejem v Ljubljani. Na sadni sejem se sprejemajo le zdrave, priznane dobre sorte namiznega sadja. Od vsake sorte je poslato najmanj 25 kg, izbranih in enako debelih plodov, lahko pa tudi po 50, 75, 100 in več sto kil. Vse sadje mora biti trdno vloženo, da se po poti ne premika, vendar ne tako na tesno, da se otisne. Vse poslano sadje se bo preložilo v normalne ameriške zaboje, zato mora biti vse poslano sadje zadnji čas do 10. oktobra v rokah uprave velesejma, kamor je nasloviti tudi vse pošiljatve.

Tržne cene v Ljubljani, dne 1. oktobra 1929. Govedina: 1 kg govejega mesa I. vrste 18-20, II. vrste 16-18, III. vrste 12-14, jezika 17-20, vampov 8 do 10, pljuč 6-8, jeter 15-18, ledje 18-20, možganov 20-25, loja 5-10 Din. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. vrste 24-25, II. vrste 20-22, jeter 25-30, pljuč 20 do 22 Din. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste 25 do 27, II. vrste 20-22, pljuč 10, jeter 15-20, ledje 25 do 30, glave 8-10, parčljev 6, slanina trebušne 25 do 26, slanina ribe in sala 26-28, slanina domačih prašičev 24-25, slanina mešana 25-26, slanina na debelo 25, masti 28, šunke (gnjati) 30-35, prekajenega mesa I. vrste 30-32 50, II. vrste 25-27 50, prekajenih parčljev 8-10, prekajene glave 10-12, jezika 35 Din. Drobnica: 1 kg koštrunovega 14-15, jagnjetine 18 do 20 Din. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste 8, II. vrste 6 Din. Klobase: 1 kg pol prekajenih kranjskih 32-35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25-30 Din. Perutnina: Piščanec majhen 15-17, večji 17-25, kokoš 25-30, petelin 23-25, raca 25-30, domači zajec, manji 6-7, večji 10-15 Din. Ribe: 1 kg karp 25-30, ščuke 35-40, postrvi žive 80, postrvi mrtve 60, klina 20, mreže 15-20, pečenke 10 Din. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50-3, 1 kg sarovega masla 40, čajnega masla 44-48, masla 40 do 44, bohinjaškega sira 34-40, strčka 8-10, eno jajce 1-25-1-50 Din. Pijače: 1 liter starega vina 16-22, vina dalmatina 11-14, 1 čaša piva 3-3-50, 1 vrček piva 4-50-5, 1 steklenica piva 5-50-6 Din. Kruh: 1 kg belega 4-50, črnega 4-20, rženega 4-20 Din. Sadje:

1kg luksurnih jabolok 6, I. vrste 5, II. vrste 4, III. vrste 3, luksurnih hrušk 8, I. vrste 6, II. vrste 4, III. vrste 3, ena oranža 2-50-4, limona 1-50-2, 1 kg luščeni orehov 34-40, češpelj 2-4 Din. Špecerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 72-76, Santos 46-48, Rio 32-40, pražene kave I. vrste 90-100, II. vrste 70 do 80, III. vrste 56-60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 15, kavne primesi 18, riža I. vrste 10, II. vrste 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli debele 2-50, mlete 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 33, sladke paprike, po kakovosti 65, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. vrste 10, II. vrste 9, 1 kg pralnega luga 3-75, 1 kg čaja 80 dinarjev. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 375 do 3-80 na debelo, 4-4-50 na drobno, št. 375-3-60 na debelo, 3-75-4 na drobno, št. 375-3-40 na debelo, kaše 5-50-6, ješprenja 5-6, ješprenjka 10 do 12, otrobov 2-50, koruzne moke 4-4-50, koruznega zdroba 4-50-5, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. vrste 6-8, II. vrste 6, ržene moke 4-50-5 Din. Žito: q pšenice 260, rži 250-255, ječmena 230-250, ovs 235-260, prosa 250-275, koruze 260, ajde 260 do 275, fižola ribničana 450, prepeličarja 475, leče 1400 do 1600 Din. Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 450, m³ trdih drv 180, mehkih drv 80 Din. Krma: q sladkega sena 90, pol sladkega sena 75, slame 75 dinarjev. Zelenjava in gobe: 1 kg glavate solate 3 do 5, štruncate solate 3-4, ajserice 4-5, endivije 3 do 4, radiča 2-3, poznega zelja 0-50-1, rdečega zelja 2-3, kislega zelja 4, ohrovt 1-2, karfiol 8-10, kolerab 1-2, kolerab podzemlje 1-1-50, špinace 5-6, paradižnikov 2-3, kumar 0-50-1, 100 kumaric za

vkisavanje 8-10, buč 1, graha v stročju 10-12, 1 kg luščene graha 18-20, 1 kg fižola v stročju 3-4, 1 liter fižola luščene 5-6, 1 kg čebule 2-3, česna 12, krompirja 0-75-1, repe 1, kisle repe 2-50-3, korenja 4-6, peteršilja 5, zelenjave za juho 3-4, zelene paprike 6 Din.

NAROČNIKOM «GRUDE»! Prosimo, poravnajte takoj naročnino za «Grudo» vsi vi, ki ste prejeli opomine. Ne pozabite to storiti takoj. — Upravništvo «Grude», Ljubljana, Miklošičeva ul. 4.

Kmetijski koledar za leto 1930 v žepni obliki, zelo lično v platno vezan, izide v najkrajšem času. Kakor vsako leto, bo tudi letos gotovo prav kmalu razprodan. Zato naročite si ga pravočasno. Cena mu je ostala nespremenjena: Din 10—, po pošti Din 11—. Razprodajalci imajo primeren popust.

JOZA LOVRENCIČ: PEREČI OGENJ, povest, ki je svoj čas izhajala v mesečniku «Gruda», je izšla v obliki knjige pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7. Povest je vzbudila pri svojih čitateljih mnogo pozornosti in pohvale. Naročite si jo!

Nabirajte vedno in povsod novih naročnikov **KMETIJSKI MATICI!**

EKONOM osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska 7 ima stalno v zalogi: **Umetna gnojila:** Tomazevo žlindro, kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter, apneni dušik i. dr. V Trebnjem je zaloga pri Iv. A. Groseku. **Seno in pšenično slamo** dobavlja po najnižji ceni franko vsaka postaja.

Vse vrste banaške in domače moke, otrobov, ovs, koruze in pretrgane koruze (šrot) ter vse špecerijsko blago kupite najcenejše le pri tvrdki **Osvald Pengov, Ljubljana** Karlovska c. 19, poleg dol. mostu

Dražestne kodre

neomejeno trpečne, pri vlažnem zraku ali potehju dosežejo dame in gospodje brez škarij za kodranje z uporabo **HELA-LOCKENKRAUSLER**. Tudi najlepša bubi-glavica bo de s Hela lepša, ker je vsaka ondulacija nepotrebna. Velik prihranek na času in denarju. Pospešuje rast las. Vaše ogledalo Vas bo očaralo. Takoj pri uporabi polno onduliranih kodrov, krasne frizure. Veliko zahvalnih pisem. Posebno gledališke igralke so polne hvale. — Cena 12 Din; 3 steklenice 28 Din. — Dr. Mik. Kumény, Košice, poštni predaj 12, 214, CSR.

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljnate barve in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri **MEDIC-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv Ljubljana-Medvode.** Lastnik Franjo Medič. Podružnica Maribor - Novi Sad.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM najfinjšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji s apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehah apnenega dušika daje **TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.** Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil.

Lepo, čisto semensko **pšenično, rž, ječmen** dobavlja **„EKONOM“** osrednja gosp. zadruga Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

„JAVAC“ pšenična kava je izvrstna, zelo redilna in okusna. Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzete je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Javac« pšenične kave je kot darilo pridejana lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znakah, dobi vzorec 100 g »Javac« pšenične kave poštino prosto. Sprejmemo za vsak večji kraj zastopnika. — Priziona kafe »Javac k. d., Beograd, Lomina ul. 11/E.

Izšla je **Blasnikova Velika Pratika** za navadno leto 1930 ki ima 365 dni. »VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan. V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskim in dnevnimi znamenji; — solčne in lupine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na mence, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse solne na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medimurju in v Juljski Benečiji; — pregled o koncu brestovi živine; — tabelo hektarov v orah; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila, predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. »VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku **tiskarni J. Blasnik na sl. d. d. v Ljubljani.**

Naročila na sadno drevje.

Iz drevesnice Kmetijske družbe se bodo oddajale za jesensko saditev koncem oktobra sledeče vrste sadnega drevja:

1. Visoke jablane: Bobovc, Dolenjska voščenska, Landsberška reneta, Baumanova reneta, Damasonova reneta, Kanadska reneta, Jakob Lebel, Ontario in Londonski peping, I. vrsta po Din 12-50.
2. Pritlične jablane: Landsberška reneta, Bellefleur, Charlamovsky, Ontario, Beličnik, Lord Suffield, Cellini, Rdeči astrahan, Bismarck, Deanov Kodlin, po Din 20—.
3. Visoke hruške (žlahne): Hardisovka in Avranška po 15 Din; moštнице: Ozimka in Koroška I. vrsta po Din 12-50.
4. Pritlične hruške: Avranška, Hardisovka, Pastorovka, Dielovka, Viljamovka, Klapovka in Amanliška po Din 20—.

5. Marelice: Klosterneuburške po Din 25—.
6. Breskve: Amsden po Din 25—.
7. Ribez: visoki po Din 12-50, nizki po Din 5—.
8. V zalogi je tudi nekaj vis. češenj, višenj in orehov po Din 12-50.

Naročila se sprejemajo do 15. oktobra le proti predplačilu.

Družba si pridržuje pravico, poslati ev. kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Pri vsaki naročitvi je navesti železniško postajo. — Manj kot 10 dreves se ne bo pošiljalo. — Stroški za ekspedicijo za vsak ovoj po 20 dinarjev.

FLICHPSTEP" Cylinder

so najpreciznejše izdelani samo

SIVALNI STROJI

znamke

Grizner in Adler

za dom, obrt in industrijo

Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodl.

Blago za ženske obleke za

mantelne, pliš, velour, kamel, kangarn, najnovejši šamel za obleke, kocke, ogrinalke, porhastaste rjuhe, garniture, češko perje, kupite

najceneje pri **Češniku**

Ljubljana

Lingarjeva ulica

BOLNIKI ČITAJTE!

Ravnokar je izšel en poučljiv spis. V njem se razpravljajo mnoge dolgoletne izkušnje o vzrokih, nastanku in zdravljenju živčnih bolezni. Jaz pošljem vsakemu ta evanĝelij o zdravju popolnoma zastonj, ako piše na spodaj stojiči naslov. Tisočera zahvalna pisma dokazujejo edino obstoječi uspeh neumornega, vestnega preiskovalnega dela za dobrobit trpečega človeštva. Kdor spada k tej

veliki množici živčno bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, tesnobnem čutu, slabem spominu, nervoznem glavobolu, pomanjkanju spanja, motenju prebave, preobčutljivosti, bolečinah v udih, na splošni ali delni telesni slabosti ali na drugih neštetihi pojavih,

si mora preskrbeti svojo tolažilno knjižico.

Kdor jo pozorno bere, bo dobil pomirjevalno prepričanje, da še obstaja enostavna pot do zdravja in veselja do življenja. Ne čakajte in pišite še danes!

Ernst Pasternack,
Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13, Abt.: 316.

Gotove obleke in površne suknje!

Da ustrešem mojim odjemalcem in jih obvarujem nepotrebnih potov in stroškov, sem upeljal nov način prodaje oblačilnega blaga. Vsak, kateri nima svojega krojača, ali ni z njim zadovoljen, lahko pri meni izbere blago - in dobi v 6 dneh zgotovljeno obleko po najnovejši modi, ali pa po svojem okusu. Cena gotovi obleki bo cenejša, kol povsod drugod, za to jamčim. Jamčim pa tudi za dobro izdelavo in dobro podlogo!

Upeljal sem ljudi vse vrste usnja - po znižani ceni. Pridite in prepričajte se pri

Ivan A. Grosek, trgovina z mešanim blagom, Trebnje.

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Zavarovalnica Rosija-Fonsier v Ljubljani, Komenskega ulica št. 18

sprejema vsa zavarovanja

::: Istotako sprejema zastopnike v vseh krajih Slovenije :::

Kmetje!

Podpirajte trgovce, ki oglašajo v našem listu!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM REGISTRUVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO Brzojav: »Kmetaki doma« Telefon 3348

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG 25.000.000 DINARJEV JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačne poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitvenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poročilu, na vknjižbo in proti zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12% in od 3 — 4%, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12%.

Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, pritličje, poleg stolne cerkve.